

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja muut kuulolla olevat! Kokoomuksen valtuustoryhmä kiittää valmisteluista toimialoja ja viranhaltijoita. Talousarviovuoden 2022 jälkeisistä suunnittelukauden kahdessa viimeisessä vuodessa on enemmän arvausta kuin suunnitelmaa. Ryhmämme haluaa ymmärtää valmistelun olleen monesta syystä poikkeuksellisissa oloissa haastavaa. Jämsän alueen kurjistuminen on jo vuosia odottanut korjaavia toimia. Vaaleilla valittuihin kohdistuu nyt ennennäkemättömät odotukset. Kokoomuksen valtuustoryhmässä keskustelimme toimialueiden näkymistä ja luvuista. (2022: Toimintakulut 186 M€, alijäämä 2,6 M€)

Itse aloitin taas talouden peruskurssilla ”Ymmärrä pilkun paikka ja lukujen suuruus”. Tällä kertaa oli helppoa tehdä talousarviosta ihmisen kokoisia tunnuslukuja. Se tapahtui yksinkertaisesti pilkkua siirtämällä, kun työvoimaa on 10000, henkilöstöä 1000, työttömiä 1000. Myös asukaskokoiset luvut oli helppo laskea siirtämällä pilkkua neljä vasemmalle ja puolittamalla luku. Näin talouden ymmärtäminen ja ihmetteleminen oli helppoa pienemmillä luvuilla. Ymmärtämistäni helpottivat myös viiden vuoden muutoksien tarkastelu ihmisten määrien kautta: asukkaissa -1500, työvoimassa -1000, työttömissä -650, kaupungin henkilöstössä plus-miinus-nolla. Asukkaiden ja asiakkaiden palvelukohtaisia tunnuslukuja on varsin hyvin mainittu talousarviossa.

Sosiaali- ja terveystoimen kulu 5800 €/asukas on suurin toimialoistamme. Kuluihin kohdistuu nousupainetta valtiovallan asettamista mitoitussäädöksistä ja sääntelystä. Hyvinvointialueiden tullessa on myös tulevaisuudessa vaaleissa mukana olevien pohdittava pilkun paikkaa ja toiminnan suuruusluokkia. Nykyiselle Sosiaali- ja terveystoimelle tulevan vuoden toiminta, kulut ja tuotot taitavat olla hyvinvointialueelle lähdön tunnelmissa. Palvelujen oston määrässä 4500€/asukas on jouduttu ristiriitaiseen umpikujaan Jämsän Terveysten kanssa kun hinnan alentamisen mahdollisuuksia ei löydy. Päinvastoin nostolle on esitetty 90€/asukas kokoinen aie. Ryhmämme korostaa tarvetta pohtia millaiset palveluverkot, tarpeet ja tuottamisen tavat ovat tätä ja tulevaa päivää.

Sivistystoimen alueella ryhmämme totesi tällä hetkellä kouluverkon ja rakennuksien olevan kunnossa. Kuten sote myös sivistystoimi kohtaa valtion taholta ulkoista sääntelyä, mitoittamista ja ohjausta. Hankkeiden kautta on kiitettävästi onnistuttu saamaan merkittäviä summia, mutta opetuksen resurssointi hanketyöntekijöillä vaikuttaa oudolta. Varmaan omalla henkilöstöllä olisi ymmärrystä järjestää itsenäisesti toimintansa parhain päin. Kokoomuksen valtuustoryhmä pitää tulevaisuuden osaamiselle ja alueen yritysten menestykselle tärkeänä laadukkaiden omien sivistyspalvelujen lisäksi hyvän yhteistyön säilyttämistä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Vetovoimaiset lukio ja Gradia ovat merkittävät työvoiman ja elinvoiman mahdollistajat monelle yritykselle ja toimialalle pitäjässämme. Haluamme mainita myös hyvällä tasolla olevan lasten ja nuorten tuen. Kiitos myös perheille.

Elinvoimatoimialalta Kokoomuksen valtuustoryhmässä odotukset ovat korkealla. Jämsän alue putosi korkealta, kun Kaipolan myötä menetimme 300 M€:n vuotuisen arvonlisän - 30.000 €/työvoimaan kuuluvaa kohti. Haaste on talousarvion kirjassa mainittu, mutta odotamme mainintaa merkittävämpää panosten kohdistamista tähän. Nyt kirjassa kuvaillaan laajasti työttömien palveluja, mutta lähes ohitetaan elinvoiman ja talouden tärkeimmät rahoittajat - työvoima, työpaikat, yritykset ja veronmaksajat.

Investoinnit ovat poistoja pienemmät, mikä on tilanteeseen sopivaa. Uuden kaltaisena kaupungin talousarvioon nähden pienenä urheiluseuravetoisena hankkeena haemme joukolla ELY-rahoitusta tekonurmihankkeelle. Siltä edellytettävän yksityisen omarahoituksen kerääminen ottaa koviin – se on keskimäärin 8 €/asukas. Kiitos kaikille talkoohankkeille ja niiden tekijöille, jotka näin osaltaan luovat jämsäläistä elinvoimaa.

Ryhmämme keskusteli kaupungin ja konsernin rahoituksen oudoista ilmiöistä. Pohdimme miksi yhtiöistä esitettävät tuloslaskelmat ja taseet eivät talousarviossa ole muihin yrityksiin vertailun mahdollistavalla tavalla yhtenäisiä ja läpinäkyviä. Outoa on, että kaupunki vaatii joiltakin yrityksiltä ja liikelaitoksilta tasearvoille

erilaisia tuottoja ja korkoja - 8, 4 tai 0 %. Samoin lainalta tai pääomalta vaaditaan vaihtelevasti korkoja. Yhdeltä voidaan tuloksesta vaatia osinkoa kaksi kertaa tilikauden tuloksen verran, toisilta taas ei mitään. Verot yhtiöiden tuloksesta määräytynevät lainmukaisilla säännöillä. Pidämme tärkeänä talousarviossa mainittua konserniyhtiöiden ohjauksen ja keskustelun mallien päivittämistä.

Riskien tunnistamisen, toteutumisen ennakoinnin, ehkäisevien toimien ja valvontatehtävien esiin ottamisessa on hyvää kehitystä. Haluamme uskoa näin jäljelle jäävän riskien suuruuden ja todennäköisyyden pienentymiseen.

Toimintasuunnitelmissa näkyy hyvin pyrkimys ja valmius strategian toteuttamiseen ja tiedolla johtamiseen. Nyt voi rohkeasti ottaa johtamisessa seuraavan askeleen. Palvelutoimintaan ja kehittämiseen nimitetyt mittarit tarvitsevat tavoitearvot, joita vasten voi arvioida ja mitata toimintaa. Näin saadaan käsitys asukkaille tuotettujen palvelujen ja strategisten kärkihankkeiden vaikuttavuudesta. Ryhmämme rohkaisee vahvaan mitatulla tiedolla johtamiseen ja vision saavuttamiseen. Tällöin Jämsästä tulee vision mukainen ”Vetovoimainen ja luonnonläheinen asumisen, yrittämisen ja matkailun kaupunki.”

Kokoomuksen valtuustoryhmä on näillä mielteillä hyväksymässä suuren (9500 €/as) ja 130 €/asukas alijäämäisen talousarvion ilman muutosesityksiä.

Kokoomuksen valtuustoryhmä kiittää teitä yhteistyöstä ja toivottaa rauhallista joulunaikaa sekä menestystä tulevalle vuodelle 2022!